

**LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
TARYBA**

NUTARIMAS

DĖL UAB „GARGŽDŲ GELEŽINKELIS“ 2024 M. SAUSIO 29 D. SKUNDO NR. 19

2024-07-04 Nr. TN-470

Vilnius

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba) 2024 m. liepos 4 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl UAB „Gargždų geležinkelis“ (adresas: Gamyklos g. 21, 96155 Gargždai, kodas Juridinių asmenų registre 163143475) (toliau – pareiškėjas) 2024 m. sausio 29 d. skundo Nr. 19 „Dėl 2023-12-97 AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus Nr. JS-PAJ(INFRA)-129/2023 „Dėl geležinkelio įmonei (vežėjui) UAB „Gargždų geležinkelis“, kuriai buvo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, dydžio apskaičiavimo“ (toliau – skundas).

Taryba n u s t a t ė :

(1) Pareiškėjas pateikė Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – RRT) skundą, kuriuo prašo pripažinti nepagrįstu ir neteisėtu bei panaikinti atsakovo AB „LTG Infra“ (adresas: Geležinkelio g. 2, 02100 Vilnius, kodas Juridinių asmenų registre 305202934) (toliau – valdytojas) 2023 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. JS-PAJ(INFRA)-129/2023¹ (toliau – Įsakymas). Įsakymu valdytojas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso² (toliau – Kodeksas) 25² straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 12 d. nutarimo Nr. 1022³ 2.4 papunkčiu ir Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių⁴ (toliau – Taisyklės) 37 punktu, apskaičiavo pareiškėjui užmokestį už 2022–2023 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo

¹ „Dėl geležinkelio įmonei (vežėjui) UAB „Gargždų geležinkelis“, kuriai buvo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, dydžio apskaičiavimo“.

² Šiame nutarime, jei nenurodyta kitaip, 2022–2023 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu galiojusi redakcija.

³ „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁴ Patvirtintos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“. Šiame nutarime – suvestinė redakcija, galiojusi iki 2022 m. gruodžio 9 d.

laikotarpiu (toliau – nagrinėjamas laikotarpis) jam skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – pajėgumai) – iš viso 30 942,07 Eur.

(2) Skunde nurodyta, kad nagrinėjamam laikotarpiui pagal pareiškėjo 2022 m. balandžio 11 d. paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2022–2023 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui Nr. 64 (toliau – Paraiška Nr. 64) valdytojas generalinio direktoriaus 2022 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022⁵ (toliau – Įsakymas Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022) pareiškėjui paskyrė pajėgumus maršrutu Stasylos–Draugystė (per Vaidotus) ir Draugystė–Stasylos (per Vaidotus), o valdytojo generalinio direktoriaus 2022 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-1738/2022⁶ pareiškėjui perskaičiavo bei pakeitė mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą (toliau – MPP) dalies – traukinių eismo įmokos – dydį nagrinėjamam laikotarpiui.

(3) Pareiškėjas skunde nurodė, kad Kodekso 25² straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog tuo atveju, jei tarnybinio traukinių tvarkaraščio (toliau – TTT) galiojimo laikotarpiu buvo nepanaudota ne mažiau kaip 10 proc. visų skirtų pajėgumų, valdytojas gali nustatyti užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus (toliau – užmokestis), išskyrus šio straipsnio 2 dalį, kai užmokestis turi būti nustatytas, jei pajėgumai ar jų dalis nepanaudojami nereguliariai. Pareiškėjas taip pat tvirtino, kad Kodekso 25² straipsnio 3 dalyje nustatyta privaloma užmokesčio nustatymo sąlyga – valdytojas prieš nustatydamas užmokestį apibrėžia kriterijus, kuriais remiantis yra nustatoma, kad pajėgumai ar jų dalis nenaudojami reguliariai, ir pateikia juos derinti geležinkelių transporto rinkos reguliuotojui (toliau – reguliuotojas). Su reguliuotoju suderintus, Kodekso 25² straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus valdytojas patvirtina ir nurodo Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatuose. Pareiškėjas nurodė, kad valdytojas, kaip tą numato Kodekso 25² straipsnis, teisinį pagrindą skaičiuoti ir reikalauti sumokėti užmokestį įgyja nuo 2023–2024 m. TTT įsigaliojimo, nes būtent Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2023–2024 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatų⁷ 20 priede „Skirtų viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų panaudojimo vertinimo ir apskaitos tvarkos aprašas“ valdytojas pateikė skirtų pajėgumų panaudojimo vertinimo ir apskaitos tvarkos aprašą, kuris nustato skirtų pajėgumų panaudojimo vertinimo bei apskaitos tvarką, įskaitant kriterijus, kuriais remiantis yra nustatoma, kad skirti pajėgumai ar jų dalis laikomi nepanaudotais, o iki tol galiojusiais TTT laikotarpiais užmokestis negali būti skaičiuojamas, nes nebuvo nustatyti nepanaudojimo kriterijai bei nebuvo vykdoma pajėgumų panaudojimo apskaita. Todėl, pareiškėjo teigimu, nagrinėjamu laikotarpiu valdytojas neturėjo teisės nustatyti užmokesčio, nors Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatų⁸ (toliau – 2022–2023 TN) 5.6.2 papunktyje įrašė, kad 2022–2023 TN galiojimo laikotarpiu valdytojas, vadovaudamasis Kodekso 25¹ straipsnio 1 dalimi, nustato užmokestį, kuris apskaičiuojamas pagal Taisyklių IV skyrių. Pareiškėjas taip pat atkreipė dėmesį, kad 2022–2023 TN 5.6.2 papunktyje kaip pagrindas užmokesčiui nustatyti nurodyta Kodekso 25¹ straipsnio 1 dalis, kuri reguliuoja vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų, kuriuose gali būti taikomi antkainiai, nustatymą, bet ne užmokesčio nustatymą, todėl, pareiškėjo teigimu, toks 2022–2023 TN papunktis yra niekinis ir

⁵ „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo pagal paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui ir kiekvieno 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo mėnesio užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dalies – traukinių eismo įmokos – apskaičiavimo geležinkelio įmonei (vežėjui) uždarajai akcinei bendrovei „Gargždų geležinkelis“.

⁶ „Dėl AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus 2022 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022 „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo pagal paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui ir kiekvieno 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo mėnesio užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dalies – traukinių eismo įmokos – apskaičiavimo geležinkelio įmonei (vežėjui) uždarajai akcinei bendrovei „Gargždų geležinkelis“ pakeitimo“.

⁷ Patvirtinti valdytojo generalinio direktoriaus 2022 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-2230/2022.

⁸ Patvirtinti valdytojo generalinio direktoriaus 2021 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. JS-PAJ(LGI)-1420.

negaliojantis. Pareiškėjas skunde konstatavo, kad valdytojo Įsakymas prieštarauja Kodekse įtvirtintoms privalomoms teisės įgyvendinimo nuostatomis ir turi būti panaikintas kaip neteisėtas.

(4) Pareiškėjas skunde pažymėjo, kad nuo 2023 m. vasario 16 d. iki nagrinėjamo laikotarpio pabaigos neturėjo jokių techninių galimybių panaudoti skirtus pajėgumus maršrutu Stasylos–Draugystė (per Vaidotus) ir Draugystė–Stasylos (per Vaidotus) net ir jų neatsisakydamas, nes minėtą datą Stasylių geležinkelio stoties pasienio kontrolės punktas (toliau – Stasylių PKP) buvo uždarytas ir, pagal Valstybės sienos apsaugos tarnybą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, per jį negali vykti jokie traukinių sąstatai, kol nebus įrengta stacionari rentgeno kontrolės sistema (stacionarią rentgeno kontrolės sistemą Stasylių PKP planuojama įrengti 2024 m. pabaigoje).

(5) Pareiškėjas taip pat nurodė, kad nepaisant Lietuvos Respublikos valstybės įgaliotų institucijų sprendimų uždaryti Stasylių PKP ir visus traukinių sąstatus nukreipti per Kenos geležinkelio stoties pasienio kontrolės punktą (toliau – Kenos PKP), valdytojas nepakeitė ir nepanaikino pareiškėjui skirtų pajėgumų, nors jis jų panaudoti neturėjo jokių galimybių. Taip pat pareiškėjas skunde pažymėjo, kad valdytojas 2023 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-53/2023 patikslino 2022–2023 TN 2.2.2 papunktį, paskelbdamas informaciją apie laikinus pokyčius dėl traukinių eismo per Stasylių PKP. Pareiškėjas teigė, kad nagrinėjamu laikotarpiu atsisakydavo jam Įsakymu Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-1713/2022 skirtų pajėgumų, nors pats valdytojas turėjo juos atšaukti dėl priimto sprendimo laikinai sustabdyti traukinių eismą per Stasylių PKP. Be to, pareiškėjas nurodė, kad nagrinėjamu laikotarpiu naudodamas viešąją geležinkelių infrastruktūrą (toliau – infrastruktūrą) vykdė vietinius vežimus įvairiais maršrutais pagal paskutinės minutės paraiškas skirti pajėgumus (toliau – *ad hoc* paraiškos).

(6) Pareiškėjas skunde pažymėjo, kad Įsakyme ir jo priede valdytojas nenurodo, kurių konkrečiai pajėgumų, už kuriuos apskaičiuotas užmokestis, pareiškėjas nepanaudojo, t. y. valdytojas nepateikė informacijos, kodėl, kurie ir kokių maršrutu skirti pajėgumai laikomi nepanaudotais, kitos papildomos informacijos, iš kurios pareiškėjas galėtų suprasti, už konkrečiai kuriuos pajėgumus priskaičiuotas užmokestis, ir pareikšti savo nuomonę bei argumentus dėl tokio skaičiavimo. Pareiškėjas akcentavo, kad valdytojas Įsakyme nurodė teisės aktus, kuriais remdamasis apskaičiavo užmokestį ir bendrą užmokesčio dydį, o Įsakymo priede pateikė tik skaičius, tačiau nepateikė jokių paaiškinimų, kaip ir kokiais kriterijais vadovaujantis šie skaičiai konstatuoti. Taip pat pareiškėjas, vadovaudamasis Kodekso 25² straipsnio 1 dalimi, teigė, kad valdytojas turėjo nustatyti faktą, jog pareiškėjas nepanaudojo daugiau kaip 10 proc. pajėgumų, tačiau Įsakyme apie tokią aplinkybę apskirtai nėra pasisakyta.

(7) Pareiškėjas, pagrįsdamas šio nutarimo 6 pastraipoje išdėstytus savo argumentus, kad Įsakyme buvo nurodyti tik faktai, t. y. užmokesčio dydis, o Įsakymo priede tik skaičiai, tačiau nebuvo jokių paaiškinimų, kaip minėti faktai / skaičiai konstatuoti ir kuo vadovaujantis pareiškėjas galėtų motyvuotai bei argumentuotai atsakyti, skunde nurodė Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) jurisprudencijoje pateiktą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 8 straipsnio nuostatos išaiškinimą, „jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.“

(8) Pareiškėjas 2024 m. gegužės 14 d. raštu Nr. 128 RRT nurodė, kad, teikiant valdytojui Paraišką Nr. 64, jis valdytoją informavo apie 2021 m. gruodžio 14 d. sudarytą krovinių vežimo sutartį su Baltarusijos Respublikos bendrove, ir tai, pagal pareiškėją, laikoma įrodymu, jog prašomų pajėgumų pagrindu ketino vykdyti tarptautinių krovinių vežimą į / iš Baltarusijos Respublikos. Taip pat pareiškėjas pažymėjo, kad valdytojas, gavęs informaciją apie tokią sutartį, turėjo pareiškėjo

prašyti patikslinti Paraiškos Nr. 64 duomenis, kuriuose buvo nurodyta, kad bus vykdomi vietiniai vežimai, jeigu tokie duomenys turėjo esminės reikšmės būsimiems vežimams į / iš Baltarusijos Respublikos.

(9) Taip pat pareiškėjas nurodė, kad pagal Paraišką Nr. 64 skirtais pajėgumais nebūtų galėjęs naudotis, kadangi 2023 m. vasario 16 d. buvo sustabdyta Stasylių PKP veikla, o vykdant tarptautinį pervežimą iš trečiųjų šalių yra būtina atlikti muitinės patikrą ir prekių deklaravimą Stasylių PKP. Pareiškėjas patikslino, kad 2022 m. gruodžio mėn. ir 2023 m. sausio mėn. kaip ir kitų 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpiui likusių skirtų pajėgumų atsisakė dėl to, kad Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisija 2022 m. liepos 14 d. nustatė rekomendacijas pareiškėjui ir valdytojui, jog pareiškėjas nevežtų OAO „Belaruskalij“ krovinių infrastruktūra.

(10) Valdytojas, 2024 m. kovo 6 d. raštu Nr. SD-PAJ(INFRA)-22/2024 (toliau – 2024 m. kovo 6 d. raštas) atsakydamas į skunde nurodytas aplinkybes, pateikė paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus bei nurodė, kad skunde pareiškėjo nurodytus argumentus vertina kaip nepagrįstus, todėl prašo jį atmesti visa apimtimi.

(11) Dėl pareiškėjo teiginio, kad valdytojas neįvykdė teisės aktuose nustatytų reikalavimų, nes neturėjo teisės nustatyti reikalaujamo užmokesčio, valdytojas nurodė, kad įsakymo preambulėje nurodyta, kad teisinis pagrindas, kuriuo vadovaujantis buvo priimtas minėtas įsakymas yra Kodekso 25² straipsnio 1 dalis, kurios atveju (kai nepanaudoti ne mažiau kaip 10 proc. visų skirtų pajėgumų), valdytojas neturi pareigos nustatyti Kodekso 25² straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų, todėl nėra pagrindo teigti, jog jis negalėjo nustatyti užmokesčio, nes nenustatė kriterijų, kuriais remiantis nustatoma, kad pajėgumai ar jų dalis nenaudojami reguliariai. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad Kodekso 29¹⁰ straipsnio 4 dalis, kuri numato, kad „Skirtų viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų panaudojimo vertinimo ir apskaitos tvarką, įskaitant kriterijus, kuriais vadovaujantis yra nustatoma, kad skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, taip pat ir skirti perpildytoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje, ar jų dalis laikomi nepanaudotais, parengia ir Tinklo nuostatuose nurodo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas“, įsigaliojo 2022 m. gruodžio 10 d. ir yra taikoma 2023–2024 m. ir vėlesniais TTT galiojimo laikotarpiais, taigi pajėgumų panaudojimo vertinimo ir apskaitos tvarka negalėjo būti parengta prieš įsigaliojant 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpiui ir taikoma minėto laikotarpio TTT galiojimo metu apskaičiuojant užmokestį.

(12) Dėl pareiškėjui skirtų pajėgumų Stasylos–Draugystė (per Vaidotus) ir Draugystė–Stasylos (per Vaidotus) negalėjimo panaudoti valdytojas nurodė, kad Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2023 m. vasario 15 d. įsakymas Nr. 3-64⁹ (toliau – SM įsakymas), kuriuo buvo pakeistas Stasylių PKP darbo laikas ir traukinių, atvykstančių iš Baltarusijos Respublikos ir (ar) vykstančių į Baltarusijos Respubliką, eismas, laikinai nukreipiant per Kenos PKP, įsigaliojo 2023 m. vasario 16 d. Valdytojas pažymėjo, kad, priėmus SM įsakymą, jis neturėjo teisinio pagrindo panaikinti pajėgumų, nes pareiškėjo nurodytas panaikinimo pagrindas neatitinka Kodekso 29⁶ straipsnio 4 dalyje nustatytų panaikinimo pagrindų, taip pat negalėjo pakeisti pajėgumų, kadangi pajėgumų pakeitimas galimas tik nuo 2023–2024 m. TTT. Taip pat valdytojas nurodė, kad pareiškėjas pagal Paraišką Nr. 64 buvo paprašęs pajėgumų ne tarptautiniams, o vietiniams vežimams, t. y. minėtoje paraiškoje nurodytas maršrutas Stasylos–Draugystė, todėl valdytojas negalėjo žinoti, kad informacija dėl Stasylių PKP gali turėti įtakos minėtiems pajėgumams, taip pat negalėjo jų atšaukti ir laikyti, kad skirti pajėgumai nepanaudoti dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių (toliau – *force majeure*). Valdytojas atkreipė dėmesį, kad vadovaudamasis 2022 m. spalio 25 d. Naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarties Nr. SI1-7/2022 (toliau – Sutartis) 13.1 ir 13.3 papunkčiais,

⁹ „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2018 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. 3-225 „Dėl pasienio kontrolės punktų darbo laiko, leidžiamų asmenų ir transporto priemonių vykimo per juos būdų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

pareiškėjas turėjo galimybę pasinaudoti sąlyga, numatančia atleidimą nuo atsakomybės už įsipareigojimų pagal Sutartį nevykdymą ar netinkamą vykdymą dėl force majeure, tačiau pareiga pranešti apie force majeure tenka Sutarties šaliai, kuri remiasi minėta aplinkybe, todėl pareiškėjas yra pats atsakingas už tai, kad nepasinaudojo Sutartyje nurodyta sąlyga, o jo teiginiai, jog valdytojas turėjo panaikinti skirtus pajėgumus, laikytini kaip bandymas perkelti savo atsakomybę valdytojui.

(13) Dėl reikalavimo panaikinti Įsakymą vadovaujantis tuo, kad, pasak pareiškėjo, jis yra nemotyvuotas, valdytojas nurodė, jog pareiškėjo pateiktus argumentus, kad jis negali „<...> suprasti, koks konkrečiai užmokesčio dydis ir už kokį pajėgumą buvo priskaičiuotas, ir pareikšti savo pastabas bei argumentus dėl tokio skaičiavimo“, vertina kaip nepagrįstus, nes 2023 m. gruodžio 29 d. raštu Nr. SD-PAJ(INFRA)-129/2023 (toliau – 2023 m. gruodžio 29 d. raštas) informavo pareiškėją apie apskaičiuotą užmokestį už 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpį ir kartu 2 priede „Geležinkelio įmonei (vežėjui) UAB „Gargždų geležinkelis“ 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu skirtų viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų panaudojimo ataskaita“ (toliau – ataskaita) pateikė pareiškėjui 2022–2023 m. TTT skirtų pajėgumų panaudojimo ataskaitą, kurioje nurodė skirtų pajėgumų traukinių darbo apimtį, Kodekso nustatyta tvarka atsisakytų pajėgumų darbo apimtį ir pareiškėjo faktines traukinių darbo apimtį pagal kiekvieną minėto TTT kalendorinį mėnesį. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad, vadovaujantis Taisyklių 35 punktu, apskaičiuojant užmokestį, buvo vertinama planuota traukinių darbo apimtį pagal pareiškėjui skirtus pajėgumus per pasibaigusio TTT galiojimo laikotarpį ir faktinę traukinių darbo apimtį, t. y. nevertinami atskiri pajėgumai, nors nagrinėjamu laikotarpiu didžioji jų dalis ir buvo panaudota, o vertinama visų TTT pajėgumų suma.

(14) Valdytojas nurodė, kad lemiamą įtaką pareiškėjui apskaičiuojant užmokestį turėjo aplinkybė, kad pareiškėjas pateikė prašymą atsisakyti jam 2023 m. gegužės mėn. skirtų pajėgumų ne Kodekso nustatyta tvarka, todėl 2023 m. gegužės 1 ir 2 d. pareiškėjui skirti pajėgumai buvo laikomi nepanaudotais, t. y. pareiškėjas 2023 m. kovo 31 d. per „InfraGo“ portalą pateikė atsisakymą jam skirtų pajėgumų laikotarpiui nuo 2023 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. gegužės 31 d., tačiau valdytojas nustatė, kad minėtas prašymas buvo pateiktas nesilaikant Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalyje nustatyto 20 darbo dienų termino (prašymas atsisakyti skirtų pajėgumų buvo pateiktas prieš 19 darbo dienų). Valdytojas pažymėjo, kad, vadovaudamasis Taisyklių 17 punktu¹⁰, kiekvieną 2022–2023 m. TTT galiojimo mėnesį privalėjo teikti pareiškėjui sąskaitas faktūras sumokėti 50 proc. apskaičiuotos traukinių eismo įmokos už skirtus pajėgumus kiekvieną kitą TTT galiojimo mėnesį, kurį pareiškėjas galėjo naudoti jam skirtus pajėgumus, ir atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėjas pateikė prašymą atsisakyti skirtų pajėgumų nuo 2023 m. gegužės 1 d., nesilaikydamas Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalyje nustatyto termino, pateikė pareiškėjui 2023 m. balandžio 3 d. PVM sąskaitą faktūrą, serija 980, Nr. 0094528 (toliau – 2023 m. balandžio 3 d. PVM SF) dėl 50 proc. traukinių eismo įmokos už 2023 m. gegužės mėn., o 2023 m. balandžio 18 d. pateikė pareiškėjui PVM sąskaitą faktūrą, serija 980, Nr. 0095498 (toliau – 2023 m. balandžio 18 d. PVM SF), kuria kredituota dalis priminės PVM sąskaitos faktūros, nes vieną gegužės mėn. suplanuotą pajėgumą pareiškėjas atšaukė, tačiau dėl techninių aplinkybių minėtas pajėgumas „InfraGo“ portale liko kaip neatšauktas. Taip pat valdytojas pabrėžė, kad kartu su minėtomis PVM sąskaitomis faktūromis, pareiškėjui teikė ir paaiškinamuosius dokumentus „Atliktų darbų vertės skaičiavimas PVM sąskaitos faktūros išrašymui“ (toliau – paaiškinamieji dokumentai), kuriuose buvo nurodyta informacija, kokia apskaičiuota traukinių eismo įmokos suma, kokia dalis turi būti sumokėta ir kokia grąžintina, jei pajėgumai

¹⁰ „Sąskaitą faktūrą sumokėti 50 procentų apskaičiuotos traukinių eismo įmokos už pareiškėjui skirtus pajėgumus kiekvieną kitą tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo mėnesį, kurį geležinkelio įmonė (vežėjas) galės naudoti pareiškėjui skirtus pajėgumus, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas pateikia geležinkelio įmonei (vežėjui) ne vėliau kaip likus 15 darbo dienų iki mėnesio, kurį pagal tarnybinį traukinių tvarkaraštį geležinkelio įmonės (vežėjas) galės naudoti pareiškėjui skirtus pajėgumus, pradžios.“

atsisakyti Kodekso nustatyta tvarka, kas, jo vertinimu, yra pakankama, kad pareiškėjas turėtų visą reikiamą informaciją apie kiekvieno pajėgumo panaudojimą (nepanaudojimą).

(15) Valdytojas pažymėjo, kad pareiškėjas 2023 m. balandžio 11 d. raštu Nr. 64, prašė anuliuoti 2023 m. balandžio 3 d. PVM SF dėl to, kad iš žiniasklaidos sužinojo, jog nuo 2023 m. vasario 16 d. yra uždaromas Stasylių PKP ir pareiškėjas negalės pasinaudoti pajėgumais, skirtais Įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022. Valdytojas nurodė, kad atsakydamas į šį pareiškėjo raštą, 2023 m. balandžio 19 d. raštu Nr. SD-PAJ(INFRA)-15/2023 (toliau – 2023 m. balandžio 19 d. raštas) informavo pareiškėją, kad neturi teisinio pagrindo įvykdyti jo prašymo, nes teisės aktuose yra numatyta, kad nemokėti traukinių eismo įmokos dalies galima tik tada, jeigu pareiškėjas atsisakė jam skirtų pajėgumų Kodekso numatyta tvarka, o tai šiuo atveju nebuvo įvykdyta.

(16) Dėl fakto nustatymo, kad pareiškėjas nepanaudojo daugiau kaip 10 proc. jam skirtų pajėgumų, valdytojas nurodė, jog Įsakyme buvo nurodytas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis valdytojas apskaičiavo užmokestį (Kodekso 25² straipsnio 1 dalis). Valdytojo manymu, šiuo atveju minėto teisinio pagrindo nurodymas Įsakyme yra pakankamas tam, kad būtų suprasta, jog užmokestis pareiškėjui taikomas dėl to, kad 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpiu nepanaudojo ne mažiau kaip 10 proc. visų jam skirtų pajėgumų.

(17) Dėl skirtų pajėgumų apribojimo per Stasylių PKP valdytojas nurodė, kad jokių papildomų veiksmų, susijusių su pareiškėjo ir kitų geležinkelio įmonių (vežėjų) (toliau – vežėjai) informavimu, dėl SM Įsakymu priimto sprendimo nevykdyti traukinių eismo per Stasylių PKP nesiėmė, nes neturėjo laiko įspėjimams įvykdyti, kadangi minėtas Įsakymas priimtas 2023 m. vasario 15 d., o įsigaliojo 2023 m. vasario 16 d. Taip pat valdytojas pažymėjo, kad vežėjams, vadovaujantis Baudų už traukinių eismo sutrikdymus ir kompensacijų dėl tokių sutrikdymų nukentėjusioms įmonėms nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašu¹¹, kompensacijos nebuvo mokamos, nes minėtame apraše numatyti du atvejai, kuriais galimas baudų ir kompensacijų mokėjimas, tai – traukinio vėlavimas ir traukinio atšaukimas, dėl to, valdytojo vertinimu, minėtame apraše nėra numatytas pagrindas pareiškėjui mokėti kompensacijas dėl Stasylių PKP darbo laiko ir traukinių eismo per jį būdo pakeitimo.

(18) RRT paprašius pateikti papildomus paaiškinimus, valdytojas 2024 m. balandžio 5 d. raštu Nr. SD-PAJ(INFRA)-25/2024 pateikė papildomą informaciją dėl Paraiškos Nr. 64, pareiškėjo *ad hoc* paraiškų, 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpiu pateiktų pajėgumų atsisakymų bei pažymėjo, kad visų pajėgumų, skirtų pagal Paraišką Nr. 64, nagrinėjamu laikotarpiu buvo atsisakyta laiku, t. y. Kodekso nustatyta tvarka, išskyrus 2023 m. gegužės 1 ir 2 d. pajėgumų buvo atsisakyta ne Kodekso numatyta tvarka, o pagal *ad hoc* paraiškas skirtų pajėgumų pareiškėjas nebuvo atsisakęs.

(19) Dėl veiklos Stasylių geležinkelio stotyje valdytojas nurodė, kad apribojus traukinių eismą per Stasylių PKP, minėta geležinkelio stotis nebuvo ir nėra uždaryta, t. y. traukiniai galėjo vykti į Stasylių geležinkelio stotį, tačiau traukinių išvykimas per šią geležinkelio stotį į Baltarusijos Respubliką ir (ar) traukinių atvykimas į Lietuvos Respubliką nebuvo vykdomas, o pasienio ir muitinės procedūros nebuvo atliekamos. Valdytojas atkreipė dėmesį, kad atsižvelgdamas į SM Įsakymą, Stasylių geležinkelio stotyje traukinių eismą organizuoja kaip neintensyvaus eismo ruožuose, t. y. vienu metu į tarpstotį Jašiūnai–Stasylos gali išvažiuoti tik vienas traukinys, o traukinio, atvykstančio į Stasylių geležinkelio stotį, mašinistui įspėjimus perduoda Jašiūnų geležinkelio stoties budėtojas GSM-R radijo ryšiu, todėl pažymėjo, kad pareiškėjui minėtas traukinių eismo organizavimo pokytis įtakos neturėjo bei pareiškėjas galėjo toliau naudotis pagal Paraišką Nr. 64 skirtais pajėgumais, vežant vietinius krovinius nuo pradinės iki galutinės geležinkelio stoties. Valdytojas atkreipė dėmesį į tai, kad kaip ir iki SM Įsakymo, taip ir po jo įsigaliojimo vežėjai krovinių vežimo vietiniais maršrutais per Stasylių geležinkelio stotį nevykdė, nors valdytojo traukinių eismo vietiniais maršrutais

¹¹ Patvirtintas Susisiekimo ministro 2012 m. sausio 24 d. Įsakymu Nr. 3-53 „Dėl Baudų už traukinių eismo sutrikdymus ir kompensacijų dėl tokių sutrikdymų nukentėjusioms įmonėms nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

organizavimas nuotoliniu būdu iš Jašiūnų geležinkelio stoties niekaip neapribojo vežėjų galimybės vykdyti krovinių vežimo vietiniais maršrutais į Stasylių geležinkelio stotį ir iš jos.

(20) RRT, remdamasi nagrinėjant skundą surinkta informacija, nustatė, kad nagrinėjamu laikotarpiu galiojusios Sutarties 13.1 papunktyje nurodyta, kad „Šalys atleidžiamos nuo atsakomybės už įsipareigojimų pagal Sutartį nevykdymą ar netinkamą vykdymą dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių.“, o 13.3 papunktyje – „Šalis, kuri dėl nenugalimos jėgos aplinkybių negali vykdyti Sutarties, nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 10 (dešimt) kalendorinių dienų nuo nenugalimos jėgos aplinkybių pradžios, privalo apie tai informuoti kitą Šalį. Pavėluotas informavimas ar informacijos nepateikimas atima iš Šalies teisę remtis nenugalimos jėgos aplinkybėmis kaip pagrindu, atleidžiančiu jos nuo atsakomybės ir nuostolių atlyginimo“, tačiau pareiškėjas neinformavo valdytojo apie *force majeure* nagrinėjamu laikotarpiu.

(21) RRT taip pat nustatė, kad pareiškėjas pagal Paraišką Nr. 64 prašė pajėgumų krovinių vežimui vietiniais maršrutais, t. y. maršrutu Stasylos–Draugystė, o ne tarptautiniais maršrutais.

(22) Papildomai RRT nustatė, kad Stasylių geležinkelio stotis veikė vietiniams maršrutams vykdyti ir po SM įsakymo įsigaliojimo.

(23) RRT nustatė, kad valdytojas, apskaičiuodamas užmokestį, vertino ne atskirus pajėgumus, bet visų 2022–2023 m. TTT skirtų pajėgumų visumą, o lemiamą įtaką užmokesčiui susidaryti turėjo aplinkybė, kad nagrinėjamu laikotarpiu pareiškėjas, teikdamas prašymus atsisakyti jam įsakymu Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-1713/2022 skirtų pajėgumų, prašymą dėl skirtų pajėgumų atsisakymo už 2023 m. gegužės mėn. pateikė 2023 m. kovo 31 d., nesilaikydamas Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalyje numatytos tvarkos, t. y. pareiškėjas minėtą prašymą pateikė nesilaikydamas 20 darbo dienų termino – prieš 19 darbo dienų iki skirtų pajėgumų panaudojimo dienos (žr. šio nutarimo 14 pastraipą). Todėl valdytojas užmokestį nustatė už dvi pirmąsias 2023 m. gegužės mėn. dienas, t. y. už 2023 m. gegužės mėn. 1–2 d.

(24) Pažymėtina, kad RRT, remdamasi nagrinėjant skundą surinkta informacija, nustatė, kad pareiškėjui užmokestis buvo apskaičiuotas taikant analogiškus principus, kaip ir kitiems vežėjams.

(25) Dėl pareiškėjo reikalavimo panaikinti įsakymą vadovaujantis tuo, kad jis yra nemotyvuotas ir dėl pajėgumų nepanaudojimo procentinės dalies, RRT, remdamasi nagrinėjant skundą surinkta informacija, nustatė, kad valdytojas skaičiavimus dėl pareiškėjo pajėgumų nepanaudojimo procentinės dalies vykdė remdamasis tonkilometris bruto išreikštomis traukinių darbo apimtimis pagal pareiškėjui skirtus pajėgumus ir pareiškėjo nepanaudotus pajėgumus. RRT nustatė, kad valdytojas 2023 m. gruodžio 29 d. raštu informavo pareiškėją apie apskaičiuotą užmokestį už 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpį ir kartu pateikė ataskaitą, kurioje nurodė skirtų pajėgumų traukinių darbo apimtį, Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka atsisakytų pajėgumų darbo apimtį ir pareiškėjo faktines traukinių darbo apimtis pagal kiekvieną 2022–2023 m. TTT kalendorinį mėnesį. Įvertinusi valdytojo pateiktą ataskaitą ir atsižvelgusi į valdytojo 2024 m. gegužės 20 d. raštu Nr. SD-PAJ(INFRA)-38/2024 (toliau – 2024 m. gegužės 20 d. raštas) 3 priede „Rašto I 13 priedas „Valdytojo apskaičiuoti užmokesčiai už SNP pagal geležinkelio įmonę (vežėją), Excel formatu“ (toliau – 2024 m. gegužės 20 d. rašto 3 priedas) pateiktas korekcijas, t. y. pirminėje ataskaitos versijoje traukinių darbo apimtys pagal skirtus pajėgumus jau buvo sumažintos Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka atsisakytais pajėgumais, o stulpelyje „Geležinkelio įmonės (vežėjo) Kodekso nustatyta tvarka atsisakyti pajėgumai, tkm bruto“, nurodytas 0 (ši techninė klaida neturėjo jokios įtakos užmokesčio dydžiui), RRT nustatė, kad nagrinėjamu laikotarpiu pareiškėjui skirtų pajėgumų suminė traukinių darbo apimtį buvo (duomenys neskelbtini) tkm bruto, atsisakytų pajėgumų – (duomenys neskelbtini) tkm bruto¹², panaudotų pajėgumų – (duomenys neskelbtini) tkm bruto, o pareiškėjo nepanaudotų pajėgumų suminė traukinių darbo apimtį siekė (duomenys

¹² Dėl kitų pajėgumų, kuriais, skaičiuojant užmokestį, pagal Taisyklių 36 punktą turėtų būti mažinami skirti pajėgumai, ataskaitoje nurodytos nulinės traukinių darbo apimtys.

neskelbtini) tkm bruto. RRT, remdamasi nagrinėjant skundą surinkta informacija, nustatė, kad Įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022 pareiškėjui 2023 m. gegužės 1–2 d. skirtų pajėgumų suminė traukinių darbo apimtis buvo (duomenys neskelbtini) tkm bruto. Pažymėtina, kad susidaręs skirtumas tarp pareiškėjo nepanaudotų pajėgumų, skirtų 2023 m. gegužės 1–2 d., traukinių darbo apimties ir pareiškėjo nepanaudotų pajėgumų už visą 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpį suminės traukinių darbo apimties susijęs su kitų pajėgumų panaudojimu, nes daugeliu atvejų pareiškėjo panaudotų pajėgumų faktinė traukinių darbo apimtis buvo didesnė nei skirtų pajėgumų traukinių darbo apimtis.

(26) RRT nustatė, kad pareiškėjui buvo žinoma, kokių pajėgumų jis atsisakė ne Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalies tvarka, t. y. prašymą atsisakyti skirtų pajėgumų pateikė mažiau nei prieš 20 darbo dienų, ir dėl kokių konkrečiai nepanaudotų pajėgumų galėjo susidaryti užmokestis už nagrinėjamą laikotarpį, nes valdytojas kartu su 2023 m. balandžio 3 d. PVM SF, 2023 m. balandžio 18 d. PVM SF pateikė ir paaiškinamuosius dokumentus (žr. šio nutarimo 14 pastraipą), be to, tarp valdytojo ir pareiškėjo vyko susirašinėjimas dėl 2023 m. balandžio 3 d. PVM SF anuliavimo, kurio metu valdytojas 2023 m. balandžio 19 d. raštu pareiškėjui nurodė, kad minėtos PVM sąskaitos faktūros neanuliuos, nes pareiškėjas prašymą atsisakyti pajėgumų už 2023 m. gegužės mėn., skirtų Įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022, pateikė prieš 19 darbo dienų.

Taryba k o n s t a t u o j a , kad:

(27) Įvertinus pareiškėjo skundo nagrinėjimo medžiagą, skundas laikytinas nepagrįstu dėl žemiau nurodytų motyvų.

Dėl Kodekso 25² straipsnio 3 dalyje nurodytų kriterijų, kuriais remiantis nustatoma, kad pajėgumai ar jų dalis nenaudojami reguliariai, nustatymo reikšmingumo valdytojo teisei nustatyti užmokestį pagal Kodekso 25² straipsnio 1 dalį

(28) Kodekso 25² straipsnio 1–3 dalyse nustatyta, kad „1. Jeigu tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu buvo nepanaudota ne mažiau kaip 10 procentų visų skirtų <...> pajėgumų, <...> valdytojas gali nustatyti užmokestį <...>, išskyrus atvejį, kai šį užmokestį privaloma nustatyti pagal šio straipsnio 2 dalį. 2. Užmokestis <...> turi būti nustatytas pareiškėjui, kai <...> pajėgumai ar jų dalis nepanaudojami reguliariai¹³. 3. Prieš nustatydamas užmokestį <...> valdytojas apibrėžia kriterijus, kuriais remiantis yra nustatoma, kad <...> pajėgumai ar jų dalis nenaudojami reguliariai, ir pateikia juos derinti rinkos reguliuotojui. Su rinkos reguliuotoju suderintus šioje dalyje nurodytus kriterijus <...> valdytojas patvirtina ir nurodo Tinklo nuostatuose.“

(29) 2022–2023 TN 5.6.2 papunktyje nurodyta, kad „Tinklo nuostatų galiojimo laikotarpiu Valdytojas, vadovaujantis GTK 25² straipsnio 1 dalimi, nustato užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus, apskaičiuojamą pagal Užmokesčio taisyklių IV skyrių“.

(30) Tarybos vertinimu, pajėgumų nenaudojimo reguliarumo kriterijai yra susiję tik su privalomu užmokesčio nustatymu, kai pajėgumai nenaudojami reguliariai, t. y. Kodekso 25² straipsnio 3 dalies nuostatos yra susijusios tik su Kodekso 25² straipsnio 2 dalimi. Nenustatęs kriterijų pagal Kodekso 25² straipsnio 3 dalį, valdytojas negalėtų nustatyti užmokesčio pagal Kodekso 25² straipsnio 2 dalį, nes negalėtų pateikti įrodymų, kad pajėgumai buvo nenaudojami reguliariai,

¹³ Atkreiptinas dėmesys, kad skundo 3 dalies „Teisinis skundo pagrindas“ 3.1 skirsnyje „AB „LTG Infra“ 2022-2023 tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui nėra patvirtinusi kriterijų, kuriais remiantis yra nustatoma, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai ar jų dalis, nenaudojami reguliariai (GTK 25² str. 3 d.)“ pareiškėjas netiksliai nurodo Kodekso 25² straipsnio 2 dalies nuostatą (taip pat žr. šio nutarimo 3 pastraipos pirmą sakinį), kadangi ten kalbama apie reguliary, o ne nereguliary nepanaudojimą.

t. y. nesant nustatytų kriterijų dėl pajėgumų reguliaraus nenaudojimo nebūtų įmanoma įvertinti, kas būtų laikytina reguliariu pajėgumų nenaudojimu, ir atitinkamai nebūtų teisinio pagrindo taikyti užmokestį pagal Kodekso 25² straipsnio 2 dalį. Kodekso 25² straipsnio 1 dalyje valdytojui yra suteikta teisė nustatyti užmokestį ir nustačius, ar pajėgumų nenaudojimas buvo reguliarus, bet nustačius, kad pajėgumus gavęs subjektas nepanaudojo 10 proc. ar daugiau jam skirtų pajėgumų. Taigi, Tarybos vertinimu, valdytojas turėjo teisę nustatyti užmokestį pagal Kodekso 25² straipsnio 1 dalį ir nenustatęs Kodekso 25² straipsnio 3 dalyje nurodytų kriterijų, reikalingų pajėgumų nenaudojimo reguliaramui įvertinti. Atsižvelgdama į tai, Taryba konstatuoja, kad valdytojas, nagrinėjamu laikotarpiu taikydamas užmokestį pagal Kodekso 25² straipsnio 1 dalį, nepažeidė Kodekso 25² straipsnio 1–3 dalyse įtvirtintų reikalavimų.

Dėl pareiškėjo negalėjimo panaudoti skirtų pajėgumų ir valdytojo galimybės vienašališkai panaikinti pareiškėjui skirtus pajėgumus bei force majeure pripažinimo

(31) Taryba pažymi, kad aplinkybės, kuriomis valdytojas panaikina skirtus pajėgumus, yra nustatytos Kodekso 29⁶ straipsnio 4 dalyje, o skirtų pajėgumų keitimo galimybė atsirado tik nuo 2023–2024 m. TTT¹⁴.

(32) Kiek tai susiję su skunde nurodytomis aplinkybėmis, Kodekso 29⁶ straipsnio 6 dalyje yra nustatyta, kad „<...> valdytojas priima sprendimą panaikinti skirtus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, jeigu: <...> 6) neįmanoma naudotis pareiškėjui skirtais <...> pajėgumais dėl nenumatytų <...> infrastruktūros pajėgumų apribojimų, kurių neįmanoma pašalinti per vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio, kuriam prašoma <...> pajėgumų, galiojimo laikotarpį.“

(33) Kaip nustatyta šio nutarimo 20 pastraipoje, nuostatos dėl nenugalimos jėgos aplinkybių yra išdėstytos Sutarties 13 dalyje „Nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybės“, tačiau joje taip pat yra nustatyti reikalavimai, kuriuos pareiškėjas privalo įvykdyti norėdamas pasinaudoti force majeure, t. y. pareiškėjas privalo per 10 kalendorinių dienų nuo negalimumo vykdyti Sutartį pradžios apie tai informuoti valdytoją, o pavėluotas valdytojo informavimas ar informacijos nepateikimas atima iš pareiškėjo teisę remtis force majeure kaip pagrindu, atleidžiančiu nuo atsakomybės dėl nesavalaikio prisiimtų įsipareigojimų vykdymo ar jų nevykdymo ir nuostolių atlyginimo.

(34) Taryba konstatuoja, kad šio nutarimo 32 pastraipoje nurodytos aplinkybės nesusidarė, nes įsigaliojus SM įsakymui ir apribojus traukinių, atvykstančių iš Baltarusijos Respublikos ir (ar) vykstančių į Baltarusijos Respubliką, eismą per Stasylių PKP, nukreipiant juos per Kenos PKP, pareiškėjas ir toliau galėjo naudotis įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022 skirtais pajėgumais, nes nagrinėjamu atveju Paraiškoje Nr. 64 buvo paprašęs pajėgumų krovinių vežimui vietiniais maršrutais Stasylos–Draugystė ir Draugystė–Stasylos, o ne tarptautiniais maršrutais.

(35) Taryba pažymi, kad pareiškėjui skirtų pajėgumų vietiniuose maršrutuose nurodyta Stasylių geležinkelio stotis veikė ir po SM įsakymo, todėl pareiškėjui galimybė naudotis pagal Paraišką Nr. 64 skirtais pajėgumais apribota nebuvo.

(36) Taryba papildomai pažymi, kad pareiškėjo nurodyta aplinkybė dėl 2021 m. gruodžio 14 d. sudarytos sutarties su Baltarusijos Respublikos bendrove ir dėl to, kad valdytojas turėjo tikslintis, ar tikrai pareiškėjas ketina vykdyti vietinius vežimus, yra nepagrįsta, nes paraiška buvo teikiama dėl vietinių vežimų, o sudaryta sutartis galėjo būti teikiama ir ateities tarptautinėms paraiškoms, todėl valdytojas, skirdamas pareiškėjui pajėgumus įsakymu Nr. JS-PAJ(INFRA)-1713/2022, neturėjo pareigos papildomai tikslintis, ar Paraiškoje Nr. 64 teisingai nurodyti prašomi pajėgumai krovinių

¹⁴ Kodekso 3, 4, 4-1, 7-1, 10-1, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24-1, 25, 25-2, 26, 28, 29, 29-1, 29-2, 29-3, 29-5, 29-6, 29-7, 29-8, 30-1, 30-2, 33 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 25-3, 29-9, 29-10 straipsniais ir 25-1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 28 straipsnis ir 34 straipsnio 3 dalis.

vežimui vietiniais maršrutais, o ne tarptautiniais maršrutais, nors ir pareiškėjas 2021 m. gruodžio 14 d. buvo sudaręs krovinių vežimo sutartį su Baltarusijos Respublikos bendrove.

(37) Kaip konstatuota šio nutarimo 34 pastraipoje, pareiškėjui nebuvo apribota teisė naudotis pagal Paraiška Nr. 64 skirtais pajėgumais, t. y. vežti krovinius vietiniu maršrutu Stasylos – Draugystė, o valdytojas laikėsi sutartinių įsipareigojimų ir negalėjo žinoti, kad Stasylių PKP uždarymas galėjo turėti įtakos pareiškėjui pagal minėtą paraišką skirtiems pajėgumams, todėl Taryba konstatuoja, kad pareiškėjas, susidūręs su force majeure, vadovaudamasis Sutarties 13.3 papunktyje nustatytais nuostatomis, privalėjo apie tai pranešti valdytojui, tačiau nagrinėjamu laikotarpiu pareiškėjas Sutarties sąlygomis dėl force majeure nepasinaudojo ir valdytojo apie tokio pobūdžio susidariusias aplinkybes neinformavo.

(38) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta šio nutarimo 31–37 pastraipose, Taryba konstatuoja, kad valdytojas neturėjo pareigos vienašališkai naikinti pareiškėjui skirtų pajėgumų dėl force majeure įtakos krovinių vežimui tarptautiniais maršrutais ir dėl to netaikyti užmokesčio.

Dėl pareiškėjo prašymų atsisakyti jam skirtų pajėgumų

(39) Pagal Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalį „<...> Pareiškėjai ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų iki jiems skirtų <...> pajėgumų panaudojimo gali pateikti <...> valdytojui prašymą atsisakyti jiems skirtų <...> pajėgumų.“

(40) Dėl terminų skaičiavimo tikrinant Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalyje nustatytos sąlygos „ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų“ laikymąsi, remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.118 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta kitaip, darytina išvada, kad, esant apibrėžtam laikotarpiui (20 darbo dienų) ir sąlygai, kad prašymas turi būti pateiktas prieš tą laikotarpį, prašymą pareiškėjas turi pateikti iki to laikotarpio pradžios, t. y. likus ne mažiau kaip 20 pilnų darbo dienų iki dienos, kuriai skirtų pajėgumų norima atsisakyti, kitaip tariant, ne vėliau kaip 21-ąją darbo dieną iki dienos, kuriai skirtų pajėgumų norima atsisakyti. Atsižvelgiant į tai ir į šio nutarimo 23 pastraipoje nurodytą prašymo dėl Įsakymu Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-1713/2022 skirtų pajėgumų atsisakymo už 2023 m. gegužės mėn. laikotarpį pateikimo datą bei dienas, nuo kurių pareiškėjas minėtame prašyme pageidavo atsisakyti jam skirtų pajėgumų, Tarybos vertinimu, pareiškėjas prašymą atsisakyti pajėgumų nuo 2023 m. gegužės 1 d. turėjo pateikti ne vėliau kaip 2023 m. kovo 30 d., tačiau prašymą atsisakyti Įsakymu Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-1713/2022 skirtų pajėgumų 2023 m. gegužės mėn. pateikė viena diena vėliau – 2023 m. kovo 31 d., todėl juo pajėgumų galėjo atsisakyti tik nuo 2023 m. gegužės 3 d., nes 20-oji darbo diena iki jam skirtų pajėgumų naudojimo buvo 2023 m. gegužės 2 d. Taigi Taryba konstatuoja, kad prašymas atsisakyti Įsakymu Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-1713/2022 skirtų pajėgumų už 2023 m. gegužės 1–31 d. buvo pateiktas prieš 19 darbo dienų iki pirmosios dienos, kuriai skirtų pajėgumų pareiškėjas pageidavo atsisakyti, ir kad šį prašymą pateikęs 2023 m. kovo 31 d. pareiškėjas pavėlavo atsisakyti pajėgumų, jam skirtų 2023 m. gegužės 1–2 dienoms.

(41) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta šio nutarimo 39–40 pastraipose, Taryba konstatuoja, kad valdytojas dėl pareiškėjo vėlavimo pateikti prašymą atsisakyti jam skirtų pajėgumų pagrįstai nustatė užmokestį už Įsakymu Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-1713/2022 pareiškėjui 2023 m. gegužės 1–2 d. skirtų pajėgumų nepanaudojimą.

Dėl Kodekso 25² straipsnio 1 dalyje nurodytos 10 proc. ribos pasiekimo

(42) Kodekso 25² straipsnio 1 dalyje, pagal kurią valdytojas pareiškėjui apskaičiuo užmokestį, nustatyta, kad užmokestį valdytojas gali nustatyti tuo atveju, „Jeigu tarnybinio traukinių

tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu buvo nepanaudota ne mažiau kaip 10 procentų visų skirtų <...> pajėgumų“.

(43) Taryba pažymi, kad nei Kodekse, nei 2022–2023 TN, nei Taisyklėse nėra nustatyta, kaip skaičiuojama skirtų, bet nepanaudotų pajėgumų procentinė dalis. Tarybos vertinimu, norint nustatyti, ar buvo pasiekta 10 proc. visų pareiškėjui skirtų pajėgumų nepanaudojimo riba, kurią pasiekus valdytojas gali nustatyti užmokestį, reikia turėti duomenis, kiek pajėgumų pareiškėjui buvo skirta ir kiek pajėgumų pareiškėjas nepanaudojo. Taryba taip pat pažymi, kad šioje pastraipoje pirmiau minėtuose teisės aktuose nėra aiškiai nustatyta, koku matu turėtų būti matuojami pajėgumai, tačiau iš Taisyklių 35 ir 36 punktų nuostatų, kuriomis nustatoma, kaip apskaičiuojamas užmokestis, darytina išvada, kad pajėgumų panaudojimas siejamas su traukinių darbo apimtimi, išreikšta tonkilometrais bruto¹⁵. Taryba atkreipia dėmesį, kad valdytojas pajėgumų nepanaudojimo procentinę dalį taip pat skaičiavo remdamasis tonkilometrais bruto išreikštomis traukinių darbo apimtimis pagal skirtus pajėgumus ir pagal skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus.

(44) Taisyklių 36 punkte nustatyta, kad „<...> pareiškėjui skirtais pajėgumais per ataskaitinį laikotarpį laikytini pareiškėjui pagal paraiškas ir (ar) paskutinės minutės paraiškas skirti pajėgumai, juos sumažinant <...> pareiškėjo Kodekso nustatyta tvarka atsisakytais pajėgumais; <...> pajėgumais, kurių geležinkelio įmonė (vežėjas) nepanaudojo dėl nenugalimos jėgos aplinkybių; <...> pajėgumais, kuriais geležinkelio įmonė (vežėjas) negalėjo pasinaudoti, kadangi geležinkelio įmonės (vežėjo) traukiniai buvo atšaukti dėl <...> valdytojo kaltės; <...> valdytojo Kodekso 29⁶ straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatytu atveju panaikintais pareiškėjui skirtais pajėgumais; <...> pajėgumais, kuriais geležinkelio įmonė (vežėjas) negalėjo pasinaudoti, nes geležinkelio įmonės (vežėjo) traukiniai buvo atšaukti dėl kitos geležinkelio įmonės (vežėjo) ar įmonės, kuri važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, kaltės.“

(45) Taryba, atsižvelgdama į šio nutarimo 25 pastraipoje nustatytas traukinių darbo apimtis pagal pareiškėjui skirtus, tačiau jo atsisakytus ir jo panaudotus pajėgumus bei į šio nutarimo 42 pastraipoje Tarybos konstatuotą faktą, kad užmokestį už 2023 m. gegužės 1–2 d. pareiškėjui skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus valdytojas apskaičiavo pagrįstai, konstatuoja, kad pareiškėjo nepanaudotų pajėgumų suminė traukinių darbo apimtis, pagal valdytojo 2024 m. gegužės 20 d. raštu RRT patikslintus duomenis sudarė (duomenys neskelbtini) tkm bruto (= (duomenys neskelbtini) – (duomenys neskelbtini)) arba 22,29 proc. (= (duomenys neskelbtini) / (duomenys neskelbtini)) traukinių darbo apimties pagal Paraišką Nr. 64 ir *ad hoc* paraiškas pareiškėjui skirtus pajėgumus. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjo nepanaudotų pajėgumų suminė traukinių darbo apimtis viršijo Kodekso 25² straipsnio 1 dalyje nurodytą 10 proc. ribą, kurią pasiekus valdytojas gali taikyti užmokestį. Taryba, įvertinusi šio nutarimo 25 pastraipoje nurodytus netikslumus, konstatuoja, kad jie neturi įtakos Kodekso 25² straipsnio 1 dalyje nurodytos 10 proc. ribos pasiekimui nagrinėjamu laikotarpiu. Todėl Taryba konstatuoja, kad Kodekso 25² straipsnio 1 dalyje nustatyta pajėgumų nepanaudojimo riba, kurią pasiekus valdytojas gali nustatyti užmokestį, buvo pasiekta ir viršyta, todėl valdytojas pagrįstai galėjo taikyti pareiškėjui užmokestį.

¹⁵ „35. <...> užmokestis už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus <...> apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$U_{NP} = t_{NP} \times (0,9A_{skirti} - A)$, kur:

U_{NP} – mokėtinas užmokestis <...> (Eur);

t_{NP} – užmokesčio <...> tarifas (Eur/tkm bruto) <...>;

A_{skirti} – planuota geležinkelio įmonės (vežėjo) traukinių darbo apimtis pagal pareiškėjui skirtus pajėgumus <...> (tkm bruto);

A – faktinė geležinkelio įmonės (vežėjo) traukinių darbo apimtis <...> (tkm bruto).

36. Apskaičiuojant geležinkelio įmonės (vežėjo) traukinių darbo apimtį <...>, pareiškėjui skirtais pajėgumais per ataskaitinį laikotarpį laikytini pareiškėjui pagal paraiškas ir (ar) paskutinės minutės paraiškas skirti pajėgumai juos sumažinant šiais pajėgumais: <...>.“

Dėl pareiškėjo argumentų, kad Įsakymas yra nemotyvuotas ir prieštarauja VAĮ nuostatoms

(46) Geležinkelių transporto viešojo administravimo subjektai yra nurodyti Kodekso 7 straipsnio 1 dalyje: „Geležinkelių transporto viešąjį administravimą vykdo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija <...>, geležinkelių transporto eismo saugos institucija ir Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba“.

(47) Taryba atkreipia dėmesį, kad Kodekso 7 straipsnio 1 dalyje valdytojas nėra nurodytas kaip geležinkelių transporto viešojo administravimo subjektas. Pažymėtina, kad Kodeksas išsamiai reglamentuoja valdytojo veiklą rinkoje (pvz., Kodekso 24 straipsnyje yra nustatytos valdytojo funkcijos, 24¹ straipsnyje – valdytojo finansinio skaidrumo reikalavimai, 24² straipsnyje – valdytojo valdymo nešališkumo reikalavimai ir t. t.). LVAT 2023 m. liepos 5 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eA-352-415/2023¹⁶ (toliau – LVAT sprendimas), kurioje nagrinėtas klausimas taip pat buvo susijęs su valdytojo įsakymo dėl pajėgumų skyrimo atitiktimi VAĮ reikalavimams, konstatuota, kad valdytojo veikla nėra viešasis administravimas (žr. LVAT sprendimo 15.4 papunktį), valdytojas nepatenka į viešojo administravimo geležinkelių transporte teisinių santykių sritį (žr. LVAT sprendimo 15.7 papunktį) ir neprivalo vadovautis VAĮ (žr. LVAT sprendimo 15.9 papunktį). Atsižvelgiant į tai, kad Kodekse valdytojas nėra nurodytas kaip viešojo administravimo subjektas, ir į tai, kas buvo konstatuota LVAT sprendime, laikytina, kad valdytojas nėra viešojo administravimo subjektas, VAĮ reikalavimai jam nėra taikomi, taigi ir jo priimto įsakymo turinys neprivalėjo atitikti VAĮ reikalavimų, taikomų administraciniams sprendimams.

(48) Taryba papildomai atkreipia dėmesį, kad valdytojas Įsakymo preambulėje nurodė teisinį pagrindą, kuriuo remdamasis apskaičiavo užmokestį (Kodekso 25² straipsnio 1 dalis). Taip pat valdytojas 2023 m. gruodžio 29 d. raštu kartu su Įsakymu pateikė ataskaitą, kurioje nurodė skirtų pajėgumų traukinių darbo apimtį, Kodekso 29¹ straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka atsisakytų pajėgumų darbo apimtį ir pareiškėjo faktines traukinių darbo apimtį pagal kiekvieną 2022–2023 m. TTT kalendorinį mėnesį. Taryba pažymi, kad valdytojas apskaičiuodamas užmokestį, kaip tai nurodyta šio nutarimo 24 pastraipoje, vertino ne atskirus pajėgumus, bet visų 2022–2023 m. TTT skirtų pajėgumų visumą, todėl laikytina, kad ataskaitoje yra pateikta pakankamai informacijos, kad pareiškėjas, pritaikęs Taisyklių IV skyriuje nurodytus užmokesčio apskaičiavimo principus, galėtų įsitikinti jam pritaikyto užmokesčio apskaičiavimo teisingumu.

(49) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta šio nutarimo 46–48 pastraipose, Taryba konstatuoja, kad pareiškėjo argumentai, jog Įsakymas yra nemotyvuotas ir prieštarauja VAĮ nuostatoms, yra atmestini.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso¹⁷ 7¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 2 dalimi bei Geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo gautų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 553 „Dėl Geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo gautų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 23.1 papunkčiu,

Taryba n u t a r i a :

p r i p a ž i n t i UAB „Gargždų geležinkelis“ 2024 m. sausio 29 d. skundą Nr. 19 „Dėl 2023-12-97 AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus Nr. ĮS-PAJ(INFRA)-129/2023 „Dėl geležinkelio įmonei (vežėjui) UAB „Gargždų geležinkelis“, kuriai buvo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros

¹⁶ Skelbiama <https://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/tekstas.aspx?id=de948666-6952-40a7-b3c8-1433034b51bf>

¹⁷ Skundo nagrinėjimo metu galiojanti redakcija.

pajėgumai 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, dydžio apskaičiavimo“ nepagrįstu.

Šis nutarimas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Tarybos pirmininkė

Jūratė Šovienė